

Tee Itse

VAIKEUSASTE

Mittaukset ja muotit täytyy tehdä tarkasti.

HELPPO

VAIKEA

VIE AIKAA

3–4 päivää (ja kuivumisajat).

HINTA

Noin 400 euroa.

HAUSKA PITSAUUNI

Käytä jumppapalloa muottina ja rakenna pitsauuni. Rakennustapa voi kuulostaa oudolta, mutta se toimii. **Perliittiuunia rakentaessa tarvitaan ripaus luovuutta.** Ensin tehdään mittaukset, sitten valetaan, muotoillaan ja koristellaan uuni. Perliittiuunin rakentaminen ei ole maailman helpoin juttu, mutta onnistut siinä kyllä ohjeidemme avulla. Näiltä sivuilta selviää, miten rakennetaan tyylikäs ja tehokas pitsauuni.

Käytä muottina jumppapalloa

Kuvun muoto on puolipallo. Uuni saadaan muotoonsa valamalla perliittia jumppapallon ympärille. Kupu tehdään kerroksittain, jotta uunin voi lämmittää pitsan paistamista varten tarpeeksi kuumaksi. Tässä uunissa on perliittikuori, johon muurataan vielä paksu kerros laastia. Voit koristella koko comeuden vielä mosaiikkilaatoilla.

1

Kuvun muottina on tässä tapauksessa halkaisijaltaan 90 sentin jumppapallo. Leikkaa levyyn halkaisijaltaan noin 89 sentin reikä niin, että puolet pallosta on reiän yläpuolella ja se pysyy paikallaan reiässä.

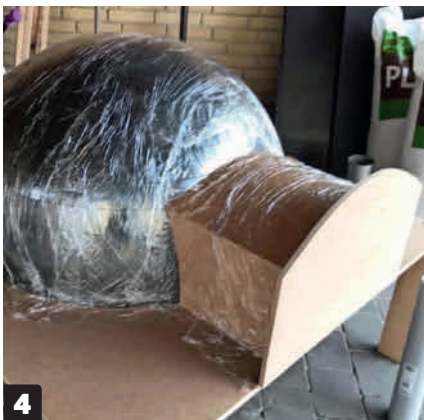

2

Etukammion muotti tehdään lastulevyä, ja kammio verhoillaan masoniitilla eli kovalevyllä. Kovalevy pitää asettaa mahdollisimman tiiviisti jumppapalloa vasten. Voit tehdä ensin pahvisen mallin.

3
Etukammion päähän asennetaan lopuksi levy. Päätylevyn tulee olla 10 senttiä suurempi kuin etukammio.

4
Lopuksi kuvun ja etukammion ympärille kiedotaan talouskelmua. Siten perliitti ja muotti on helpompi irrottaa myöhemmin toisistaan.

5
Aloita tekemällä kuvun alareunaan reunus. Perliittikerroksen on oltava 7–10 senttiä paksua joka puolella. Sementin ja perliitin sekoitussuhde on 1:5.

6
Perliitti täytyy saada tiiviisti muotin päälle. Älä kuitenkin paina palloa niin kovaa, että sen muoto muuttuu. Muotoile ja silota perliitti hiertimellä.

7
Poista väliaikainen putki, kun perliitti on valettu paikalleen. Sen jälkeen koko kupu peitetään muovilla parhaan kovettumistuloksen saamiseksi. Poista jumppapallo ja etukammion muotti 48 tunnin kuluttua, jolloin kupu on ehtinyt kovettua. Kupu on valmis jatkokäsittelyyn noin viiden vuorokauden kuluttua.

8
Tee uunin alaosan muotti. Sen tulee olla samankokoinen kuin kuvun ulkopinta. Tässä muotti tehdään MDF-levystä ja kovalevystä.

9
Levyn paksuus on noin 7 senttiä. Laita taas muovia perliitin päälle kovettumisprosessin optimoimiseksi.

10
Kun pohjalevy on kovettunut, liimaa se ankkurointimassalla kiinni pysyvään alustaan, joka on tässä betoni-laatta.

Vala pöytälevy uunin alle

Vala aluslaatta, joka sopii uunin mitoille. Muista jättää tilaa kivikaarelle, joka kootaan etukammion eteen. Tämän betonilevyn voi jättää karkeaksi, koska se viimeistellään laatoilla, mutta voit toki käyttää värjättyä sementtiä, hioa betonin siistiksi tai käsitellä levyn muulla tavalla. Muista raudoittaa levy kunnolla, ja anna sen kuivua vaadittavan ajan.

Rauditusverkko asennetaan, kun olet levittänyt puolet betonista.

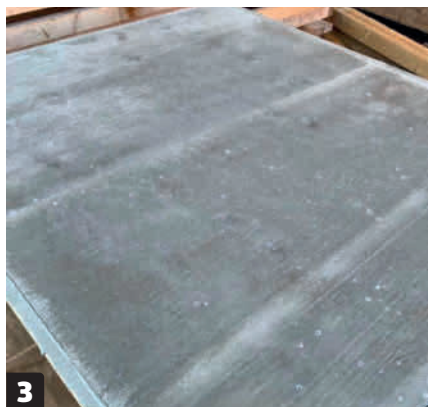
1

Rakenna valumuotti muottilevystä ja laudoista. Betonilaatan on oltava vähintään 4 senttiä paksu. Tee ensimmäisestä erästä melko märkää betonia ja lisää rauditus. Sekoita toisesta betonierästä hiukan kuivempaa, jotta sitä voi muovata.

2

Kopauta muotin sivuja vasaralla. Näin poistat betonista mahdolliset ilmakuplat. Peitä levy sitten muovilla ja anna betonin kovettua.

3

Betonin on annettava kovettua vähintään viisi vuorokautta ennen kuin se kestää uunin painon, mutta se kovettuu lopullisesti vasta kuukauden kuluttua.

4

Kupu ja uunin pohja asetetaan betonilevylle koeasennusta varten. Aseta pahvinpala tai paperi uunin kahden osan väliin, jotta voit piirtää kuvun pohjan muodon. Muotoa tarvitaan vasta myöhemmin, kun uunin pohjan tulenkestävät kivet leikataan ja ladotaan.

Rakenna uunille vakaa jalusta

Uuni kannattaa asettaa niin korkealle, että näet helposti sen sisälle ja vältät paistaessa selkävivulta. Noin 110 senttiä korkea jalusta on hyvä lähtökohta. Betonilaatan ja uunin jalusta voidaan valmistaa monella eri tavalla. Varmista, että perusta on luja, jos muuraat jalustan. Muuten painava uuni voi rikkoa sen.

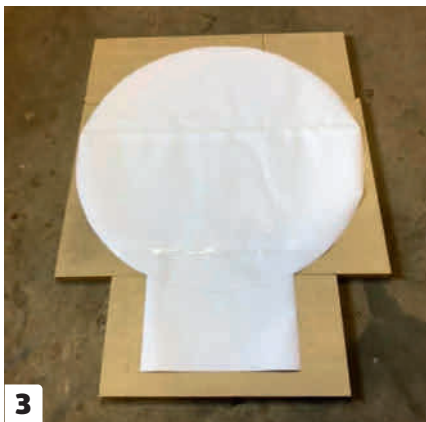
1

Puinen jalusta voi kannatella uunia, jos se on tehty oikein oheiseen tapaan. Pystytolppien koko on 98 x 98 milliiä, kun taas muualla jalustassa on käytetty 48 x 98 millin palkkeja.

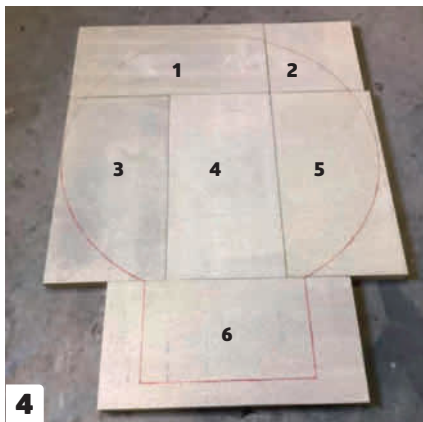

2

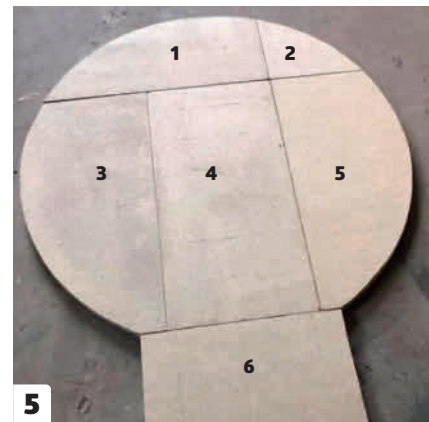
Jalustan voi myös muurata kivistä. Vala perustus, jonka päälle Leca-harkot pinoetaan. Halutessasi voit rapata Leca-harkot.

3 **Kokeiluvaiheessa valmistettu** malli leikataan irti ja tulenkestävät kivet asetellaan mallin muodon mukaan.

4 **Pyöristykset** saa tehtyä kulmahiomakoneella, jossa on timanttilaikka.

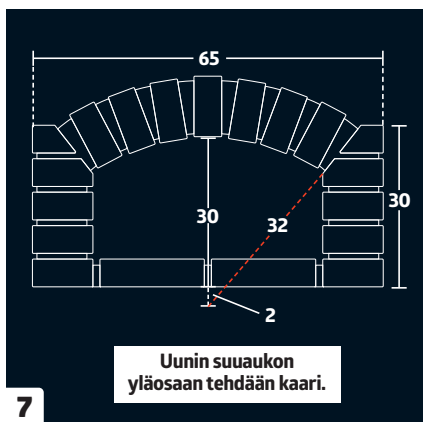

5 **Numeroi kivet** leikkaamisen jälkeen, jotta ne pysyvät järjestyksessä ja oikein päin.

6 **Kupu ja pohja kiinnitetään** perliitilla, sementillä ja vedellä. Käytä samaa sekoitussuhdetta kuin aluslevyä valaessa.

Aseta palonkestävät kivet uunin pohjalle. Ne saavat jäädä vielä irtonaisiksi. Sitten kupu asetetaan betonilevyyn liimatun uunin pohjan päälle.

7 **Käytä tätä piirustusta ohjeistuksena,** kun teet kaaren suuaukon yläpuolelle. Jätä kiviä latoessa tilaa pohjan saumalle. Tiilet on helpointa leikata laattaleikkurilla.

8 **Lado kivet koeasetelmaan.** Kun kivet on aseteltu siten, että raot ovat sopivat, niiden reunat merkitään malliin. Myös viistettävien kiven kulmat merkitään tässä vaiheessa.

9 **Kivet puolitetaan neliön muotoisiksi.** Seuraavaksi muurataan laidat. Varmista, että kivet kiinnittyvät kunnolla etukammion perliittiosaan.

10 **Käytä suuaukon muottia merkintöineen.** Aloita kaaren muuraaminen molemmista reunoista niin, että keskimäinen kivi kiinnitetään lopuksi. Muutin voi poistaa päivän kuluttua, jolloin saumat voi viimeistellä myös sisäpuolelta.

11 **Piippu kiinnitetään samalla laastilla, jota käytetään kaaren valamiseen.**

Kun kaari on täysin muurattu, voit lisätä laastia sen taakse, jotta siitä tulee varmasti tiivis. Nyt on aika asentaa myös piippu.

Rappaa kupu

Ennen kuvun rappaamista perliittiymen voi eristää tulta kestäväällä materiaalilla, jotta lämpö pysyy paremmin uunin sisällä. Käytä siinä tapauksessa keraamista eristystä. Se kestää yli 1 200 asteen lämpötiloja sulamatta tai romahtamatta toisin kuin mineraalivilla. Kupu kannattaa vuorata esimerkiksi kanaverkolla ennen rappaamista. Siten saat hyvän tartuntapinnan laastille.

Tässä käytetään tavallista kanaverkkoa perliittikuoren ja laastikerroksen välissä.

1

Verkko kiedotaan kuvun ympärille. Verkon on oltava tiiviisti kiinni kuvussa. Leikkaa verkko tarvittaessa pienemmiksi paloiksi, jotta sen saa sovitettua kuvun muotoon.

2

Sekoita laastiin vettä, kunnes koostumus on sopivan paksua kupuun levitettäväksi.

3

Laastin on oltava sopivan notkeaa, jotta se levittyy kunnolla verkkoon – muttei kuitenkaan niin vetistä, että se valuu pois. 7–8 sentin kerros riittää, jos kupua ei ole eristetty. Lisää laastia useina kerroksina.

4

Laasti ei saa kuivua liian nopeasti, kun uunin kuori on rapattu. Kostuta siksi kupua hiukan seuraavina päivinä, jotta halkeamien riski pienenee.

Viimeistele pitsauuni

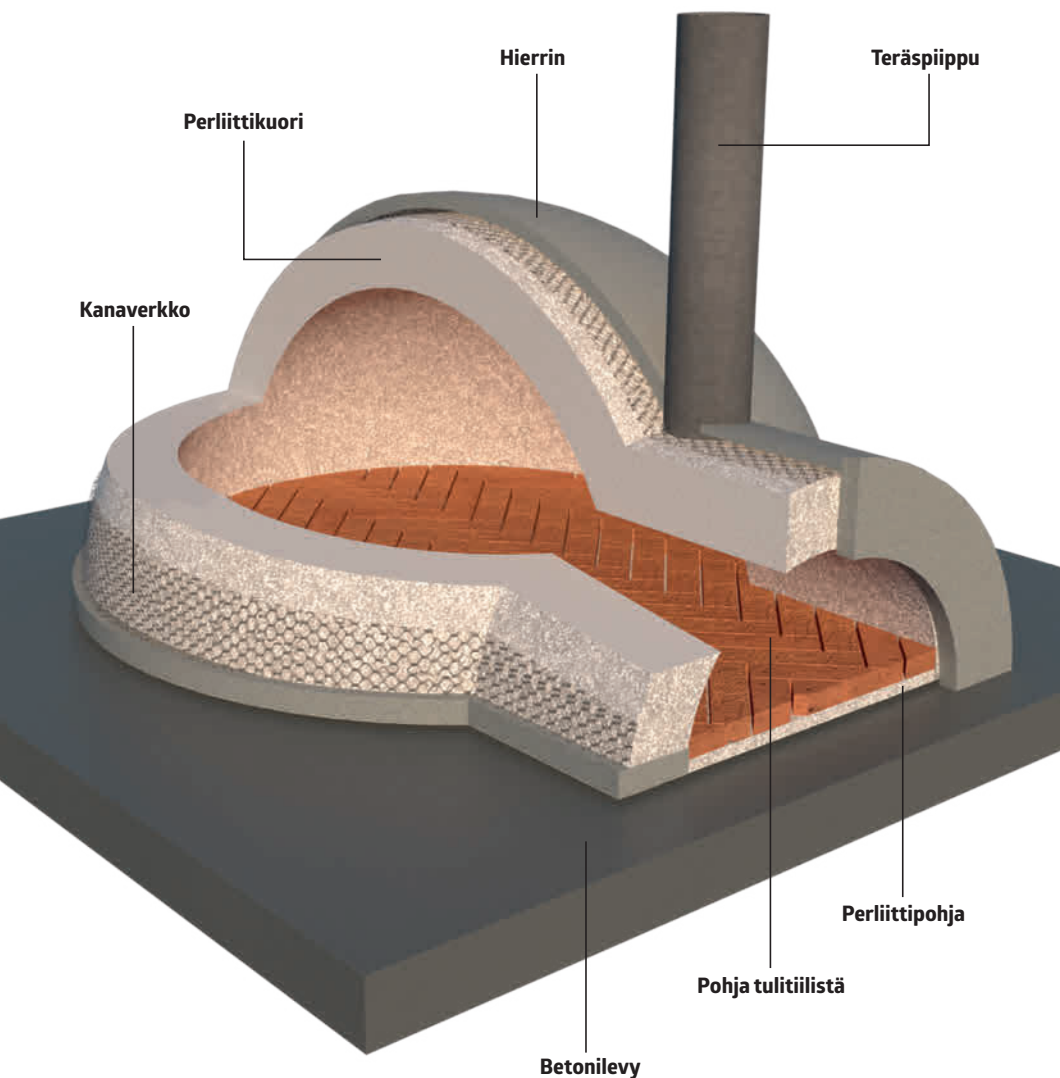
Voit tehdä uunista kauniin ja yksilöllisen, jos harmaa pinta näyttää mielestäsi turhan tylsältä. Voit myös koristella sen pienillä laatoilla mosaiikkimaisesti tai viimeistellä kuoren valkoisella rappauksella. Jos valitset mosaiikkikoristelun, liimaa pienet kaakelinpalaset laattaliimalla. Jos taas haluat uunista kauniin valkoisen, voit hankkia valkoista rappauslaastia ja rapata kuoren. Laastin voi myös värjätä esimerkiksi pihakalusteiden väriin sopivaksi sävyksi.

VALKOINEN RAPPAUS: Sekoita rappauslaastiin vettä. Levitä sitten laastia uunin kuoreen ja tasoita se hiertimellä. Menetelmän etuna on se, että ajan myötä ilmenevät halkeamat on helppo korjata.

MOSAIIKKI: Pienet laatat liimataan laattaliimalla ja saumataan tavallisella saumausmassalla. Ota huomioon se, että kova kuumuus repii saumoihin pieniä halkeamia.

MATERIAALIT

Pöytälevyn muotti:

- 15 mm muottilevy, 122 x 244 cm
- 2 kpl 22 x 98 mm lautta, 3 m pitkiä:

Pöytälevy:

- 250 kg kuivabetonia
- 1 rauditusverkko 1,5 m x 2,5 m

Kuvun ja etukammion muotit:

- 15 mm muottilevy, 122 x 244 cm
- 6 mm kovalevy, 60 x 120 cm
- 15 mm vanerilevy, noin 60 x 120 cm
- 1 jumppapallo, Ø 90 cm
- 3 kpl 48 x 98 mm palkkeja, 2 m pitkiä
- Erilaisia nauloja ja ruuveja

Kupu ja etukammio:

- 2 x 100 litraa perliittiä
- 3 säkkiä sementtiä
- Talouskeltua
- 21 tulitiiltä kaareen
- 1 muoviputki, Ø 150 mm
- Teräspiippu, Ø 150 mm
- 3 m² kanaverkkoa
- Noin 150 kg rappauslaastia

Pidä lämpö uunin sisällä

Älä sulje suuaukkoa, kun tuli on täydessä liekissä ja pitsa uunissa. Luukku on tarpeen, jos haluat valmistaa ruokaa jälkilämmöllä. Rautaluukku on paras vaihtoehto, mutta sopivaa ei välttämättä löydy heti rautakaupasta. Luukun voi tehdä myös puusta, mutta se ei tietenkään kestä yhtä kauan. Kolmas mahdollisuus on leikata tulenkestävä kivi suuaukkoon sopivaksi.

RAUTALUUKKU Voit teettää luukun konepajalla, jotta se sopii täydellisesti uuniin, ellet löydä muuten sopivan kokoista luukku.

PUINEN LUUKKU: Liekit saattavat sytyttää puun palamaan, mutta luukku pitää uunin pitkään lämpimänä, kunhan tuli ei osu siihen suoraan.